

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 3467 від 13.05.2020
Кабінет Міністрів України

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування засуджених до обмеження волі або позбавлення волі»

У поданому законопроекті з метою «створення належних умов для організації залучення засуджених до обмеження волі або позбавлення волі до праці та зменшення фінансового навантаження на фонд оплати праці установ виконання покарань та підприємств Державної кримінально-виконавчої служби України» (п. 1 пояснювальної записки) пропонується: виокремити підприємства, установи та організації, інших юридичних осіб, утворених відповідно до законодавства, незалежно від форм власності, виду діяльності та господарювання, а також фізичних осіб – підприємців, що використовують працю засуджених до обмеження волі або позбавлення волі, в окрему категорію платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; встановити для них базу нарахування єдиного внеску як суму фактично нарахованої заробітної плати цим особам (сьогодні сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску) тощо. Для цього запропоновано внести відповідні зміни до ст. ст. 4, 5, 7 та 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон). Крім цього, у законопроекті вносяться зміни до ч. 1 ст. 60¹ та ч. 1 ст. 122 Кримінально-виконавчого кодексу України (далі – КВК) щодо забезпечення участі у загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні вказаних категорій засуджених, які працюють за договорами цивільно-правового характеру.

Головне управління, погоджуючись з необхідністю впорядкування сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування для зазначеної вище категорії осіб, водночас вважає за доцільне висловити щодо проекту наступне.

1. У проекті визначається, що засуджені до позбавлення волі (зміни до ч. 1 ст. 60¹ КВК) та обмеження волі (зміни до ч. 1 ст. 122 КВК), залучені до суспільно корисної оплачуваної праці за *договором цивільно-правового характеру*, підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню.

Проте слід звернути увагу на те, що у чинній редакції ч. 1 ст. 60 КВК визначається, що засуджені до обмеження волі залучаються, зокрема, до суспільно корисної оплачуваної праці на договірній основі на підприємствах, в установах чи організаціях усіх форм власності, а не лише на умовах договору цивільно-правового характеру.

Крім цього, у змінах до ст. 4 Закону платником єдиного внеску за працюючих у них засуджених до обмеження волі визначаються не лише підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, а й інші юридичні особи, створені відповідно до законодавства України, а також фізичні особи-підприємці, які у ч. 1 ст. 60 КВК не включені до суб'єктів, яким дозволено використовувати працю засуджених до обмеження волі.

2. Абзац 2 ч. 5 ст. 8 Закону пропонується доповнити новим положенням, відповідно до якого для підприємств, установ та організацій, інших юридичних осіб, утворених відповідно до законодавства України, незалежно від форм власності, виду діяльності та господарювання, а також фізичних осіб – підприємців, що використовують працю засуджених до обмеження волі або позбавлення волі, не застосовується встановлений в цьому абзаці порядок розрахунку суми єдиного внеску у разі, якщо база його нарахування не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід.

З цього приводу вважаємо за доцільне вказати, що під страховим стажем розуміється період (строк), протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню та за який щомісяця сплачені страхові внески в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок (ст. 24 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», ст. 21 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та ст. 21 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття»). При цьому, варто зазначити, що мінімальний страховий внесок – сума єдиного внеску, що визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір внеску, встановлений законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та підлягає сплаті щомісяця (п. 5 ч. 1 ст. 1 Закону). У зв'язку з цим періоди, за який єдиний внесок нараховано, обчислено та сплачено у сумі, меншій за розмір мінімального страхового внеску, зараховуються до страхового стажу пропорційно сплаченим внескам.

Таким чином, реалізація запропонованого у проекті нововведення зробить можливим для зазначеної категорії застрахованих осіб при обчисленні, нарахуванні та сплаті єдиного внеску *за один робочий день* в місяць зараховувати до їх страхового стажу *один місяць*. В той час, як для інших категорій застрахованих осіб у цьому випадку до страхового стажу буде зараховано *один день*. Зазначимо, що такий підхід не узгоджується, зокрема, з таким принципом загальнообов'язкового державного пенсійного страхування як рівноправність застрахованих осіб щодо отримання пенсійних виплат та

виконання обов'язків стосовно сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (ст. 7 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»).

Крім цього, така ситуація може призвести і до недоотримання фондами соціального страхування страхових коштів та негативно вплинути на наповнення їх бюджетів, що спричинить розбалансування дохідної та видаткової частини бюджетів цих фондів і, як наслідок — невиконання цими фондами їх статутних завдань, особливо у частині фінансування витрат, пов'язаних із наданням матеріального забезпечення та соціальних послуг в обсягах, передбачених законами з окремих видів соціального страхування.

Узагальнюючий висновок: законопроект потребує доопрацювання.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: С. Бортнік

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЇВНА

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B42008E588D01

Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/3-2020/155615 від 11.09.2020

194194